

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW W WARSZAWIE
Karta Ewidencyjna Zabytków
Architektury i Budownictwa

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	Ł	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Nr	4851
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------

1. Obiekt

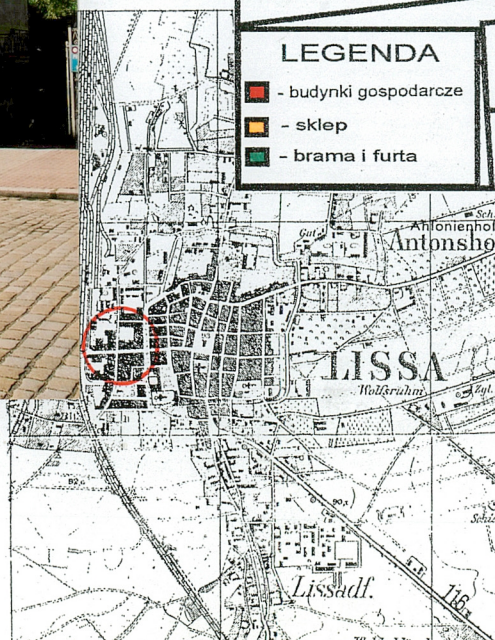
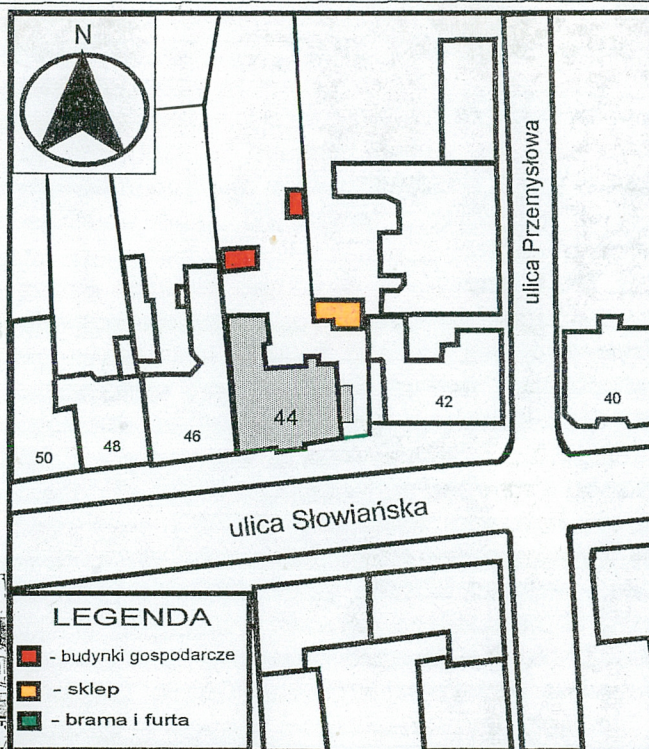
Dom mieszkalny nr 44

2. Czas powstania

1883 r.

3. Miejscowość

LESZNO

4. Adres

ul. Słowiańska nr 44
64 – 100 Leszno

nr hipoteczny

Nr ewid. dz.

5. Przynależność administracyjna

województwo **Wielkopolskie**
powiat **Leszczyński**
gmina **Loco**

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Lissa

7. Przynależność administracyjna przed 1999 r.

województwo **Leszczyńskie**

powiat **Leszczyński**

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

j. w.

+

(mieszkania lokatorskie)

10. Rejestr zabytków

Nr **1201/A**

data **24.05.1991 r.**

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Ulica obecnie zwana **Słowiańską** styczna z południowo – zachodnim narożem placu rynkowego, wytyczona na zachód od Leszna, w kierunku Święciechowej, w średniowieczu stanowiła fragment większego traktu handlowego pomiędzy Poznaniem a Głogowem. W XVII i XVIII wieku nazywana była **Święciechowską**, w latach 1793 – 1893 **Schwetzkauerstrasse**. W roku 1893 została przemianowana na **Kaiser Wilhelm Strasse**, by w 1920 nosić znów polską nazwę **Dworcowej**. Kolejne jej nazwy brzmiały: w latach 1936 – 1939 ulica **Piłsudskiego**, natomiast podczas II wojny światowej **Adolf Hitler Strasse**.

Dom mieszkalny nr 44 pochodzi z okresu bardzo intensywnej rozbudowy północnej i południowej pierzei ulicy w kierunku zachodnim w 2 połowie XIX wieku, związanej z rozebraniem fortyfikacji obronnych miasta, założeniem linii kolejowej Poznań – Wrocław (1856 r.) oraz budową leszczyńskiej stacji. Przy drodze znalazły wówczas miejsce liczne sklepy, hotele i restauracje.

Kamienica została zbudowana w 1883 roku według projektu budowniczego H. Nergera dla kupca Olmara Hellwicha. Kolejnym właścicielem nieruchomości był Becker. Przetrwwały w aktach budowlanych projekt fasady przewidywał umieszczenie w centralnej partii elewacji na wysokości drugiej i trzeciej kondygnacji pary kolumn w formie odlewów, które w trakcie realizacji zastąpiono pilastrami. Zachowane dzisiaj wyłącznie w kondygnacji parterowej oraz narożach elewacji frontowej boniowanie pierwotnie pokrywało zapewne całą powierzchnię fasady. Dom wyróżnia nietypowe wśród zwartej zabudowy ulicy usytuowanie wejścia, mianowicie od strony elewacji bocznej spowodowane brakiem sieni, lokowanej zazwyczaj w osi centralnej kamienic oraz wjazd na teren posesji przez bramę obok budynku.

Budynek zachował się w bardzo dobrym stanie, zarówno bryła, jak i układ wnętrza. Obecnie jest własnością [REDAKOWANE]

Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu z dnia 25 maja 1991 roku został wpisany do rejestru zabytków.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA: Leszno położone jest w południowej części Województwa Wielkopolskiego około 30 km na południe od Kościana, około 35 km na północny - zachód od Rawicza, 20 km na wschód od Wschowy, 30 km na zachód od Gostynia. Ulica Słowiańska biegnąca w zachodniej części miasta prostopadłe do linii kolejowej wschodnim krańcem łączy się z południowo – zachodnim narożnikiem rynku. Dom mieszkalny nr 44 zlokalizowany jest przy północnej pierzei ulicy w kwartale zwartej zabudowy pomiędzy bocznymi ulicami Przemysławą a Towarową. Ścianą zachodnią przylega do sąsiedniej kamienicy nr 46, natomiast przy ścianie wschodu znajduje się wjazd na teren posesji zamknięty ażurową bramą i furką. Do elewacji tylnej od zachodu przylega oficyna. Na terenie działki znajduje się również parterowy pawilon handlowy oraz w głębi ogród.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA: Budynek główny kamienicy oraz oficyna murowane z cegły ceramicznej pełnej łączonej na zaprawie wapiennej na ławie fundamentowej. Elewacje tynkowane, fasada kamienicy z bogatym detalem architektonicznym w formie gzymsów, boniowania, nadproży okiennych i konsol podtrzymujących balkony. Partia przyziemia od frontu obłożona cegłą klinkierową. Ściany wewnątrz tynkowane. Kamienica nakryta dachem dwuspadowym o drewnianej płatwiowo - kleszczowej konstrukcji więźby, oficyna dachem jednospadowym o drewnianej więźbie. **Pokrycie dachowe** z papy termozgrzewalnej. Kominy murowane z cegły. Rynny i rury spustowe, opierzenia z blachy ocynk. **Stropy:** piwnica – ceramiczny odcinkowy na metalowych podciągach oraz w części ceramiczny płaski na metalowych podciągach; pozostałe stropy drewniane, belkowe z podsufitką. **Podłogi:** drewniane, deskowe lub parkiet. **Posadzki:** w piwnicy z cegły i kamienia polnego, na klatce schodowej na parterze z dwubarwnych płytek ceramicznych. **Stolarka otworowa:** okienna - drewniana, w przeważającej części skrzynkowa, krzyżowa, czteroskrzydłowa, częściowo zachowane oryginalne okna z dekoracją snycerską na słupku w formie żłobkowanych pilastrów zwieńczonych głowicą; okna drugiej kondygnacji fasady z tworzywa sztucznego, o podziałach krzyżowych; kilka okien z pcv również w elewacji wschodniej oficyny; okna łazienek oraz okna w ryzalicie elewacji tylnej krosnowe, jednoskrzydłowe; okna na poddaszu w elewacji frontowej w formie oculusu, natomiast w elewacji tylnej, krosnowe, dwuskrzydłowe; **drzwiowa** - drewniana, drzwi wejściowe w elewacji wschodniej dwuskrzydłowe z nadświetlem podzielonym szprosami na prostokątne pola, płycinowe, przeszklone w $\frac{3}{4}$ wysokości, z wypełnieniem bogatą ażurową dekoracją snycerską w formie wieńca z liści laurowych i wici roślinnej w układzie kandelabrowym; drzwi w przyziemiu elewacji wschodniej współczesne, aluminiowe, jednoskrzydłowe, przeszklone; drzwi w przyziemiu elewacji tylnej współczesne, jednoskrzydłowe z nadświetlem; wszystkie drzwi do piwnicy usytuowane w partii przyziemia budynku głównego oraz oficyny z desek, jednoskrzydłowe. **Stolarka wewnętrzna drzwi:** drewniana: drzwi do mieszkań, dwuskrzydłowe z nadświetlem dzielonym szprosami, płycinowe, skrzydła w $\frac{3}{4}$ przeszklone; drzwi do toalet (obecnie schowki) na półpiętrach klatki schodowej oraz drzwi na strych jednoskrzydłowe, płycinowe; drzwi w mieszkaniach jedno- i dwuskrzydłowe, płycinowe z zachowanymi oryginalnymi okuciami i klamkami. **Schody wewnętrzne:** drewniane, policzkowe, powrotne dwubiegowe ze spocznikiem z ażurową balustradą w formie tralek oraz profilowaną poręczą. **Schody zewnętrzne:** do piwnicy murowane z cegły, jednobiegowe proste; przy elewacji wschodniej murowane z cegły, współcześnie pokryte antypoślizgowymi płytkami ceramicznymi z metalową, ażurową balustradą, jednobiegowe proste. Balustrady balkonów kute, ażurowe, o wzorze geometrycznym, podobnie brama wjazdowa na teren nieruchomości. W oknach do piwnicy e elewacji frontowej kraty z metalowych prętów. (C. D. Załącznik nr 1)

14. Kubatura ok. 4000m ³	15. Powierzchnia użytkowa ok. 790m ²	16. Przeznaczenie pierwotne DOM MIESZKALNY	17. Użytkowanie obecne DOM MIESZKALNY
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja - w ostatnich latach: wymiana niektórych okien, bieżące naprawy		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) - stan zachowania konstrukcji budynku dobry, więźby dachowej i pokrycia dachu dostateczny, na niektórych belkach więźby widoczne ślady pożaru sprzed kilku laty (powierzchniowe zwęglenie) - miejscowa korozja rynien i rur spustowych, - umiarkowane zawilgocenie murów w piwnicach kamienicy, zdecydowanie silniejsze w oficynie, gdzie plamy wilgoci występują również na elewacjach (cokół), - liczne spękania, rozwarstwienia tynków elewacyjnych, niebezpieczne zwłaszcza w partiach detalu architektonicznego na fasadzie - uszkodzenie zawiasów bramy wjazdowej - korozja bramy i furty	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie - przegląd techniczny dachu i więźby - wymiana rynien i rur spustowych - renowacja elewacji z restauracją detalu arch. - konserwacja stolarki okiennej i drzwiowej - konserwacja bramy wjazdowej i furty			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Akta budowlane i pozwolenia na budowę z ostatniej ćwierci XIX wieku i wieku XX do 1945 r. - (Archiwum Państwowe w Lesznie – Akta miasta Leszna – sygn. 2577)

22. Bibliografia

E. Kręglewska – Foksowicz, Leszno. Zabudowa ulicy Słowiańskiej, Studium Historyczno – konserwatorskie, Poznań 1985 (archiwum WOSOZ w Poznaniu – Delegatura w Lesznie)

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

pocztówki z widokiem ulicy Słowiańskiej w Lesznie z początku XX wieku (w zbiorach m. in. Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu)

24. Uwagi różne

25. Autorzy opracowania.

Plany: mgr Justyna Pawłowicz, lipiec 2003 r.

Rysunki: mgr Justyna Pawłowicz, lipiec 2003 r.

Tekst: mgr Justyna Pawłowicz, lipiec 2003 r.

Fotografie: mgr Justyna Pawłowicz, lipiec 2003 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Poznaniu
Delegatura w Lesznie.

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona, i nazwiska wypełniających).

27. Załączniki

11 ZAŁĄCZNIKÓW

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA
ZAŁĄCZNIK NR 1

1.Miejscowość: LESZNO 2.Gmina: LESZNO 3.Powiat: LESZCZYŃSKI 4.Województwo: WIELKOPOLSKIE	5.Obiekt (nazwa jak w karcie) Dom mieszkalny Ul. Słowiańska nr 44	6.Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c. d. opisu budynku
---	---	---

RZUT: Na planie litery L. Korpus gł. na rzucie prostokąta, dwutraktowy z klatką schodową w trakcie północnym. Oś środkowa *ściany fr.* wyróżniona w formie pseudoryzalitu. Po wschodniej stronie elewacji tylnej usytuowany ryzalit na rzucie zbliżonym do kwadratu. Przy elewacji wschodniej, pośrodku schody. Oficyna na rzucie prostokąta z wysuniętą ku wschodowi w formie płytkiego ryzalitu częścią północną, dwutraktowa, przyległa do elewacji tylnej od zachodu.

BRYŁA: Budynek trzykondygnacyjny na wysokim cokole nakryty dachem dwuspadowym, elewacją zachodnią przylega do sąsiedniego domu nr 46. Oś centralna fasady w formie pseudoryzalitu flankowanego na wysokości w drugiej i trzeciej kondygnacji pilastrami i zaakcentowana dodatkowo balkonami na piętrach. Po stronie wschodniej elewacji tylnej wąski ryzalit nakryty jednospadowym daszkiem, natomiast po stronie zachodniej do elewacji przylega trzykondygnacyjna oficyna nakryta dachem jednospadowym. Północna część oficyny wysunięta ku wschodowi w formie ryzalitu. Przy elewacji wschodniej kamienicy wysokie schody. Budynek całkowicie podpiwniczony.

ELEWACJE:

Elewacja południowa (frontowa): symetryczna, trzykondygnacyjna z poddaszem na wysokim cokole, zwieńczona profilowanym gzymsem zdobionym zębniakiem, pięcioosiowa, artykułowana prostokątnymi otworami okiennymi zamkniętymi łukiem odcinkowym w osi środkowej oraz prostokątnymi w pozostałych osiach. W przyziemiu otwory okienne o wykroju prostokąta zamkniętego łukiem odcinkowym. Oś centralna elewacji w formie pseudoryzalitu, ujęta w partii drugiej i trzeciej kondygnacji pilastrami o głowicach dekorowanych liśćmi akantu, podkreślona dodatkowo przez balkony umocowane na pierwszym i drugim piętrze. Płyty balkonów u dołu profilowane, wsparte na konsolach, balustrady ażurowe. Kondygnacja parterowa boniowana oddzielona od kolejnej podwójnym profilowanym gzymsem. Nad oknami drugiej kondygnacji nadproża w formie profilowanych belek podtrzymywanych na skrajach przez ozdobne wsporniki. Z kolei nadproża okien na kondygnacji najwyższej w formie profilowanych belek, stycznych pośrodku z kluczami wieńczącymi otwory okienne. Na kluczach motywy liści akantu. Ponadto okna drugiego piętra ujęte parzyście u dołu odcinkami wąskiego gzymsu. Ponad nimi oculusy poddasza oraz gzyms koronujący. Naroża budynku od strony elewacji boniowane.

Elewacja północna (tylna): asymetryczna, trzykondygnacyjna z poddaszem na wysokim cokole, trójosiowa, za wyjątkiem czteroosiowej partii cokołu, artykułowana prostokątnymi otworami okien i drzwi. Po stronie wschodniej jednoosiowy ryzalit z prostokątnymi okienkami. Nad drzwiami do piwnicy przymocowane do ściany jednospadowe daszki z blachy falistej.

Elewacja wschodnia: asymetryczna, trzykondygnacyjna zwieńczona trójkątnym szczytem na wysokim cokole, jednoosiowa, artykułowana prostokątnymi otworami okien i drzwi. W partii cokołu na południowym skraju ściany otwór drzwiowy oraz pośrodku elewacji schody. Prostokątne okno w szczycie elewacji.

Elewacje zachodnia: przyległa całkowicie do budynku na sąsiedniej posesji nr 46.

OFICYNĄ: **Elewacja wschodnia:** asymetryczna, trzykondygnacyjna z poddaszem na wysokim cokole, trójosiowa, z prostokątnymi otworami okien i drzwi, z ryzalitowaną częścią północną obejmującą dwie osi. Nad oknem parteru skrajnej osi od południa przytwierdzony jednospadowy daszek z tworzywa sztucznego o metalowej konstrukcji. **Elewacja północna:** asymetryczna, dwuosiowa, w partii cokołu prostokątne otwory drzwiowe zwieńczone łukiem odcinkowym oraz w kondygnacji poddasza dwa prostokątne okna.

WNĘTRZE: Układ wnętrza dwutraktowy. Klatka schodowa zlokalizowana na skraju traktu północnego. Układ pomieszczeń zachowany w pierwotnej formie. W trakcie południowym szereg pokoi mieszkalnych, natomiast w północnym wydzielony wąski korytarz, łazienka i kuchnia. Z podestów klatki schodowej dostępne niewielkie pomieszczenia w ryzalicie przylegającym do elewacji tylnej, pierwotnie przeznaczone na toalety, obecnie schowki. W przyziemiu ulokowany lokal handlowy z wejściem w elewacji wschodniej. W oficynie układ pomieszczeń dwutraktowy, dostępny przez budynek kamienicy.

WYPOSAŻENIE: oryginalne - stolarka - okien, drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, klatki schodowej.

INSTALACJE: elektryczna, wodna, kanalizacyjna, c. o., gazowa, telefoniczna.

Wkładkę założyła: mgr Justyna Pawłowicz, lipiec 2003 r.

1. Miejscowość: Leszno	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
2. Gmina: Leszno	Dom mieszkalny	fotografie
3. Powiat: Leszczyński	Ul. Słowiańska nr 44	
4. Województwo: Wielkopolskie		

Elewacja południowa

Elewacja wschodnia

Wkładkę założyła Justyna Pawłowicz, 2003 r.

Miejsce przechowywania negatywów: WOSOZ Poznań

Schody przy elewacji wschodniej

1. Miejscowość: Leszno	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) Dom mieszkalny Ul. Słowiańska nr 44	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) fotografie
2. Gmina: Leszno		
3. Powiat: Leszczyński		
4. Województwo: Wielkopolskie		

Elewacja północna domu – tylna

Elewacja wschodnia oficyny

Elewacja północna oficyny

Wkładkę założyła Justyna Pawłowicz, 2003 r.

Miejsce przechowywania negatywów: WOSOZ Poznań

Elewacja północna domu (tylna) w miejscu styku głównego budynku z oficyną

1. Miejscowość: Leszno	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
2. Gmina: Leszno	Dom mieszkalny	fotografie
3. Powiat: Leszczyński	Ul. Słowiańska nr 44	
4. Województwo: Wielkopolskie		

Elewacja południowa (frontowa) – detale architektoniczne

Wkładkę założyła Justyna Pawłowicz, 2003 r.

Miejsce przechowywania negatywów: WOSZ Poznań

Elewacja południowa (frontowa) – detale architektoniczne trzeciej kondygnacji

1. Miejscowość: Leszno	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
2. Gmina: Leszno	Dom mieszkalny	fotografie
3. Powiat: Leszczyński	Ul. Słowiańska nr 44	
4. Województwo: Wielkopolskie		

Elewacja wschodnia (szczytowa) – stolarka drzwi wejściowych

Wkładkę założyła Justyna Pawłowicz, 2003 r.

Miejsce przechowywania negatywów: WOSOZ Poznań

Elewacja frontowa – oryginalna stolarka okienna

Elewacja szczytowa (wschodnia) – stolarka okienna

1. Miejscowość: Leszno	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
2. Gmina: Leszno		
3. Powiat: Leszczyński	Dom mieszkalny	fotografie
4. Województwo: Wielkopolskie	Ul. Słowiańska nr 44	

Brama wjazdowa na teren posesji (jedno ze skrzydeł) oraz furta.

Wkładkę założyła Justyna Pawłowicz, 2003 r.

Miejsce przechowywania negatywów: WOSOZ Poznań

1. Miejscowość: Leszno	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
2. Gmina: Leszno	Dom mieszkalny	fotografie
3. Powiat: Leszczyński	Ul. Słowiańska nr 44	
4. Województwo: Wielkopolskie		

Stolarka klatki schodowej.

Wkładkę założyła Justyna Pawłowicz, 2003 r.

Miejsce przechowywania negatywów: WOSÓZ Poznań

Stolarka klatki schodowej.

Ceramiczna posadzka – parter - klatka schodowa.

1. Miejscowość: Leszno	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
2. Gmina: Leszno		
3. Powiat: Leszczyński	Dom mieszkalny	fotografie
4. Województwo: Wielkopolskie	Ul. Słowiańska nr 44	

Stolarka drzwi wejściowych do mieszkań.

Stolarka drzwi wejściowych na strych.

Wkładkę założyła Justyna Pawłowicz, 2003 r.

Miejsce przechowywania negatywów: WOSOZ Poznań

Stolarka drzwi do schowka na klatce schodowej.

1. Miejscowość: Leszno	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
2. Gmina: Leszno		
3. Powiat: Leszczyński	Dom mieszkalny	fotografie
4. Województwo: Wielkopolskie	Ul. Słowiańska nr 44	

Stolarka drzwi wewnętrznych (do pokoju) – klamka.

Wkładkę założyła Justyna Pawłowicz, 2003 r.

Miejsce przechowywania negatywów: WOSOZ Poznań

1. Miejscowość: Leszno	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
2. Gmina: Leszno	Dom mieszkalny	fotografie
3. Powiat: Leszczyński	Ul. Słowiańska nr 44	
4. Województwo: Wielkopolskie		

Poddasze – więźba dachowa.

Wkładkę założyła Justyna Pawłowicz, 2003 r.

Miejsce przechowywania negatywów: WOSOZ Poznań

Piwnica.

1.Miejscowość: LESZNO

2.Gmina: LESZNO

3.Powiat: LESZCZYŃSKI

4.Województwo: WIELKOPOLSKIE

5.Obiekt (nazwa jak w karcie)

Dom mieszkalny
Ul. Słowiańska nr 44

6.Zawartość wkladki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

rzut poziomy parteru

